

BIBLIOGRAFIE, PERSONÁLIE

Životní jubileum RNDr. Magdalény Roháčové, Ph.D.

Magdaléna Roháčová, rozená Belavá, se narodila 25. prosince 1955 v Martině do učitelské rodiny, ve které vyrůstala spolu se dvěma bratry. Po maturitě (1974) nastoupila na Přírodovědeckou fakultu Univerzity Komenského v Bratislavě, kde studovala obor Biologie. V průběhu studia se začala věnovat entomologii, konkrétně se specializovala na ploštice, i když původně se chtěla věnovat botanice. Své botanické znalosti však plně využívá při studiu této fytofágní skupiny hmyzu. V roce 1979 ukončila magisterské studium diplomovou prací věnovanou populační ekologii ploštice *Palomena prasina*. O rok později, v roce 1980, složila rigorózní zkoušky. Po studiích se vdala a přestěhovala do Ostravy, kde založila rodinu – vychovala čtyři děti. V roce 2001 zahájila doktorské studium na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Dizertační práci Taxocenózy ploštic (Heteroptera) na invazních zlatobýlech *Solidago canadensis* L. a *S. gigantea* Ait. obhájila v roce 2008.

Do Muzea Beskyd Frýdek-Místek nastoupila Magdaléna Roháčová v závěru roku 1982, jako kurátor sbírky bezobratlých. Od roku 2006 je vedoucí přírodovědného oddělení (nyní úseku). Její muzejní činnost a výsledky její práce mají široký záběr – správa sbírkového fondu, entomologické průzkumy, příprava výstav a expozic, publikování odborných článků a vydávání odborných i populárních publikací, osvětové aktivity aj. M. Roháčová je významnou entomoložkou v historii přírodovědného průzkumu Moravskoslezských Beskyd a Podbeskydské pahorkatiny. Specializuje se především na ploštice, ale při svých průzkumech se samozřejmě setkává i s ostatními druhy bezobratlých, z nichž řada obohatila entomologickou sbírku Muzea Beskyd. V posledních 20 letech zpracovala faunu ploštic v mnohých chráněných územích Moravskoslezských Beskyd a Podbeskydí (Přírodní rezervace (PR) Mazák, Smrk, Čantoryje, Rybníky, přírodní památky (PP) Kamenec, Žermanický lom, Hradní vrch Hukvaldy, Profil Morávky, Obidová aj.).

Získané poznatky následně interpretuje v publikacích a na výstavách. Dokladový materiál (exikáty) rozšířil sbírky muzea. Např. v PP Kamenná, která je v našem regionu významnou lokalitou teplomilné květeny na vápencovém podkladu, zaznamenala při svých průzkumech 127 druhů ploštic, z nichž klopuška jehlicová (*Macrotylus paykullii*) patří podle Červeného seznamu bezobratlých ČR k téměř ohroženým druhům. V unikátním komplexu až 240 let starých bukových porostů na Hradním vrchu Hukvaldy (PP) potvrdila výskyt 94 druhů Heteroptera. K faunisticky vzácným patří např. *Campyloneura virgula*, *Macrolophus costalis* aj.).

V posledních letech svou pozornost soustředila na faunu ploštic beskydských a podbeskydských rašelinných luk. V PR Vřesová stráň, která je ukázkou beskydské síhly, zaznamenala 79 druhů ploštic, z nichž kněžice jalovcová (*Chlorochroa juniperina*)

je kriticky ohroženým druhem. V PP Podgrůň potvrdila výskyt 71 druhů ploštic spolu s kriticky ohroženým druhem vlhkých rašelinišť ČR – *Lamproplax picea*. Na území rašelinné louky v PP Obidová zjistila 74 druhů ploštic s celou řadou druhů vzácných i jinak zajímavých, např. *Salda muelleri* je novým druhem pro faunu Moravy.

Průzkumy entomofauny realizovala M. Roháčová i mimo chráněná území (v železničním koridoru Frýdek-Místek – Český Těšín, na odkališti Horní Líštná, na invazních rostlinách apod.).

Magdaléna Roháčová během 30 let svého působení v Muzeu Beskyd vybudovala pestrý a početný entomologický sbírkový fond. Sbirka, která je výsledkem precizní a cílevědomé sběratelské a odborné práce, obsahuje téměř 200 000 ks bezobratlých, z nichž více než 30 000 kusů (asi 500 druhů) představují ploštice.

V muzeu i mimo něj je jako autorka podepsána pod řadou výstav – Létařící květiny (1992), Údolím Čeladné (1993), Svět hmyzu Vlasty Matoušové (2000), Jedovatí živočichové (2003), Naši drobní savci (2006), Létařící drahokamy (2008), Příběh hradu Hukvaldy (2011) a další.

Své zkušenosti a vědomosti populární formou předává široké veřejnosti jak při muzejních lekcích a vycházkách pro školy, tak při přednáškách pro veřejnost.

V roce 2006 převzala pozici výkonné redaktorky sborníku Práce a Studie (Přírodní vědy), který byl vydáván jednou za dva roky. V roce 2009 vyšel pod jejím vedením 1. ročník sborníku Acta Musei Beskidensis, který vychází již pravidelně jednou ročně. Jedná se o odborný časopis uveřejňující původní práce přírodovědného zaměření. Publikované články se zaměřením na zoologii a entomologii jsou abstrahovány v Zoological Records. Od roku 2010 je sborník zařazen do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Vedle redakční práce na sborníku připravila k tisku i několik odborných publikací – katalogy sbírek, vlastivědnou publikaci Geologická minulost a přítomnost Frýdeckomístecka a v roce 2013 obsáhlou publikaci Plicní sanatorium v Jablunkově. U této knihy je spoluautorkou, připravila část o historii parku a arboretu.

Magdaléna Roháčová však není pouze vynikající entomoložka a muzejnice, je také inspirující kolegyně a spravedlivá vedoucí. Svůj volný čas věnuje rodině, turistice i práci. Z Ostravy se svou rodinou ráda utíká na hory, ať už na rodné Slovensko, nebo do blízkých Beskyd, kde ji i ve volném čase můžeme potkat s entomologickou sítí a fotoaparátem v ruce.

Magdo, všechno nejlepší!

Bibliografie M. Roháčové do roku 2015

- BELAVÁ M. 1981: Zistenie niektorých funkčných závislostí pri druhu *Palomena prasina* L. (Heteroptera, Pentatomidae). Biológia (Bratislava), 36(5): 373–376.
- BELAVÁ M. 1981: Seasonal dynamics of abundance and biomass of the population of *Palomena prasina* L. (Heteroptera, Pentatomidae) in the herb layer of the Little Carpathian woods. Biológia (Bratislava), 36(8): 599–603.
- ROHÁČOVÁ M. 1985: Fauna ploštíc chráněného naleziště Kamenná u Staříče. Práce a studie Okresního Vlastivědného Muzea Frýdek-Místek, 6: 85–96.
- ROHÁČOVÁ M. 1990: Příspěvek k fauně ploštíc (Heteroptera) státní přírodní rezervace Mazák (Moravskoslezské Beskydy, Lysá hora). Práce a Studie Okresního Vlastivědného Muzea Frýdek-Místek, 7: 33–40.
- ROHÁČOVÁ M. 1990: Dodatek k fauně ploštíc (Heteroptera) chráněného naleziště Kamenná u Staříče. Práce a Studie, 7: 61–63.
- ROHÁČOVÁ M. 1992: Bzdochy. pp. 170–172. In: KUČA P., MÁJSKY J., KOPEČEK F. & JONGEPIEROVÁ I. (eds): Chráněná krajinná oblast Biele – Bílé Karpaty. Ekológia Bratislava, 380 pp.
- ROHÁČOVÁ M. 1994: Heteroptera navrhovaného chráněného území „Štěrkové náplavy řeky Ostravice“. Práce a Studie Okresního Vlastivědného Muzea Frýdek-Místek, 8: 117–132.

- ROHÁČOVÁ M. 1996: Heteroptera ve sbírkách Muzea Beskyd. Práce a Studie Muzea Beskyd ve Frýdku-Místku, 10: 112–115.
- ROHÁČOVÁ M. 1996: Ploštice PP Kamenná u Staříče. Reitteriana, 1996: 37–40.
- ROHÁČOVÁ M. 1997: New and little known Heteroptera species from the Czech Republic. Časopis Slezského Zemského Muzea (A), 46: 191–192.
- ROHÁČOVÁ M. 1999: Katalog sbírky brouků II. Coleoptera. Carabidae: Pterostichini. Edice Katalogy a soupisy sbírek, Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, 28 pp.
- ROHÁČOVÁ M. 1999: Faunistic notes of some less frequent bug species (Heteroptera) in Slovakia. Entomofauna Carpathica, 11: 90–92.
- ROHÁČOVÁ M. 2000: Bzdochy blatnického okolia. Kmetianum, 9: 111–115.
- ROHÁČOVÁ M. 2001: Entomocenózy Přírodní rezervace Smrk na příkladě střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) a ploštic (Heteroptera). Práce a Studie Muzea Beskyd, 11: 23–52.
- ROHÁČOVÁ M. 2001: Ploštice (Heteroptera) Přírodní památky Profil Morávky (Podbeskydský bioregion). Práce a Studie Muzea Beskyd, 11: 105–116.
- ROHÁČOVÁ M. 2003: Cenóza ploštic (Heteroptera) rašelinné louky „Rybníky“ u Kozlovic (Podbeskydský bioregion, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd, 13: 19–34.
- ROHÁČOVÁ M. 2003: Ploštice (Heteroptera) Přírodní památky Hradní vrch Hukvaldy (Podbeskydský bioregion, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd, 13: 117–131.
- ROHÁČOVÁ M. 2003: Pobřežnicovití (Heteroptera: Saldidae) šterkových lavic řeky Ostravice u Paskova. Práce a Studie Muzea Beskyd, 13: 220–221.
- ROHÁČOVÁ M. 2005: Fauna ploštic (Heteroptera) Přírodní památky Kamenec (Podbeskydský bioregion, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní Vědy), 15: 17–34.
- ROHÁČOVÁ M. 2005: Brouci (Coleoptera) rašelinných luk v chráněných územích Obidová (Beskydský bioregion) a Vřesová stráň (Beskydský bioregion). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní Vědy), 15: 220–223.
- ROHÁČOVÁ M. 2005: Entomofauna vyschlých částí přehrady Šance-Řečice (Moravskoslezské Beskydy). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní Vědy), 15: 223–224.
- ROHÁČOVÁ M. 2007: Ploštice (Heteroptera) Přírodní památky Kamenná u Staříče po dvaceti letech. Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní Vědy), 19: 43–58.
- ROHÁČOVÁ M. 2007: Přírodní rezervace Kamenná – xerothermní ostrov na severovýchodní Moravě (Česká republika). In: LIS J. A. & MAZUR M. A. (eds): Przyrodnicze wartości polsko-czeskiego pogranicza jako wspólne dziedzictwo Unii Europejskiej. Centrum Studiów nad Bioróżnorodnością, Uniwersytet Opolski, pp. 49–59.
- ROHÁČOVÁ M. 2008: Structure and seasonal dynamics of the true bug assemblages (Heteroptera) on alien goldenrods *Solidago* spp. Časopis Slezského Zemského Muzea (A), 57: 97–116.
- ROHÁČOVÁ M. 2008: Sludge-drying bed as a refuge of the endangered species. Scripta Facultatis Rerum Naturalium Universitas Ostraviensis, Environmental Changes and Biological Assessment IV, 186: 364–367.
- ROHÁČOVÁ M. 2011: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů 1. Přírodní památka Obidová. Acta Musei Beskidensis, 3: 87–104.
- ROHÁČOVÁ M. 2011: Ploštice (Heteroptera) pasínku Losový v Huslenkách (Vsetínské vrchy). Acta Carpathica Occidentalis, 2: 72–77.
- ROHÁČOVÁ M. 2012: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů 2. Přírodní rezervace Vřesová stráň. Acta Musei Beskidensis, 4: 155–172.
- ROHÁČOVÁ M. 2012: Bugs (Heteroptera). In: HOLECOVÁ M., CHRISTOFORYOVÁ J., MRVA M., ROHÁČOVÁ M., STAŠIOV S., ŠTRICHELOVÁ J., ŠUSTEK Z., TIRJAKOVÁ E., TUF I. H., VĚAČNÝ P. & ZLINSKÁ J.: Biodiversity of soil micro- and macrofauna in oak-hornbeam forest ecosystem on the territory of Bratislava. Univerzita Komenského, Bratislava, pp. 57–72.
- ROHÁČOVÁ M. 2013: Ploštice (Heteroptera). In: ROHÁČEK J. (ed.): Příroda Slezska. Slezské zemské muzeum Opava, pp. 232–239.
- ROHÁČOVÁ M. 2013: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů 3. Přírodní rezervace Rybníky. Acta Musei Beskidensis, 5: 73–90.
- ROHÁČOVÁ M. 2014: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů 4. Přírodní památka Podgrůň. Acta Musei Beskidensis, 6: 83–105.
- ROHÁČOVÁ M. 2015: Ploštice (Heteroptera) beskydských a podbeskydských rašelinných biotopů 5. Přírodní památka Byčinec. Acta Musei Beskidensis, 7: 47–65.
- PETŘÍK F. & ROHÁČOVÁ M. 1997: Katalog sbírky brouků Coleoptera. I. Rod *Carabus*. Edice Katalogy a soupisy sbírek, Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, 23 pp.
- BOHÁČ J. & ROHÁČOVÁ M. 2001: Společenská drabčíkovitých (Coleoptera: Staphylinidae) Přírodní rezervace Smrk v Moravskoslezských Beskydech. Práce a Studie Muzea Beskyd, 11: 53–65.

- KOČÁREK P. & ROHÁČOVÁ M. 2001: Mrchožroutovití brouci (Coleoptera: Silphidae) v ekosystému horského lesa (Moravskoslezské Beskydy, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd, 11: 67–74.
- HOLECOVÁ M. & ROHÁČOVÁ M. 2001: Druhovité zastúpenie nosáčikovitých (Coleoptera: Curculionidae) v epigeone horského lesa (Moravskoslezské Beskydy, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd, 11: 75–82.
- ROHÁČOVÁ M. & ŽIDKOVÁ M. 2002: Katalog sbírky brouků III. Coleoptera: Carabidae. Edice Katalogy a soupisy sbírek, Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, 45 pp.
- ROHÁČOVÁ M. & BOHÁČ M. 2003: Výsledky studia střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) a drabčíkovitých (Coleoptera: Staphylinidae) brouků v Přírodní památce Hradní vrch Hukvaldy. Práce a Studie Muzea Beskyd, 13: 133–145.
- STANOVSKÝ J., ROHÁČOVÁ M., KOČÁREK P. & SABOL O. 2003: K výskytu svižníků *Cicindela arenaria viennensis* a *Cicindela germanica* (Coleoptera: Carabidae) na severní Moravě. Práce a Studie Muzea Beskyd, 13: 217–218.
- ROHÁČOVÁ M. & ŽIDKOVÁ M. 2005: Katalog sbírky brouků IV. Coleoptera: Scarabaeoidea. Edice Katalogy a soupisy sbírek, Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, 44 pp.
- STANOVSKÝ J., KOČÁREK P. & ROHÁČOVÁ M. 2005: Střevlíkovití a mrchožroutovití brouci (Coleoptera: Carabidae, Silphidae) Přírodní památky Kamenec (Podbeskydský bioregion, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní vědy), 15: 35–44.
- BOHÁČ J., ROHÁČOVÁ M. & MATĚJÍČEK J. 2005: Drabčíkovití brouci (Coleoptera: Staphylinidae) Přírodní památky Kamenec (Podbeskydský bioregion, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní vědy), 15: 45–61.
- ŠIGUT R. & ROHÁČOVÁ M. 2007: Brouci (Coleoptera) Přírodní památky Kamenná u Staříče (Podbeskydský bioregion, Česká republika). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní vědy), 19: 13–31.
- HRADIL K., ROHÁČOVÁ M. & KMENT P. 2007: New records of *Liorhyssus hyalinus* (Heteroptera: Rhopalidae) in the Czech Republic, with a review of its worldwide distribution and biology. Acta Musei Moraviae, Scientiae Biologicae, 92: 53–107.
- MAJZLAN O. & ROHÁČOVÁ M. 2007: Faunistické správy zo Slovenska. Coreidae. Naturae Tutela, 11: 199–200.
- KMENT P., BERÁNEK J., BAŇAŘ P., KRIST M., ROHÁČOVÁ M. & KURAS T. 2008: Faunistics records from the Czech Republic – 244. Heteroptera: Coreidae. *Leptoglossus occidentalis* Heidemann, 1910. Klapalekiana, 44: 57–60.
- HRADIL K., KMENT P., BRYJA J., ROHÁČOVÁ M., BAŇAŘ P. & ĎURČOVÁ K. 2008: New and interesting records of true bugs (Heteroptera) from the Czech Republic and Slovakia IV. Klapalekiana 44: 165–206.
- ROHÁČOVÁ M. & DROZD P. 2009: How many heteropteran species can live on alien goldenrods *Solidago canadensis* and *S. gigantea* in Europe? Biologia 64(5): 981–993.
- SPITZER L., KONVIČKA O., TROPEK R., ROHÁČOVÁ M., TUF I. H. & NEDVĚD O. 2010: Společenstvo členovců (Arthropoda) zimujících na jedli bělokoré (*Abies alba*) na Valašsku (okr. Vsetín, Česká republika). Časopis Slezského Zemského Muzea (A), 59: 217–232.
- KMENT P., HRADIL K., BAŇAŘ P., BALVÍN O., CUNEV J., DITRICH T., JINDRA Z., ROHÁČOVÁ M., STRAKA M. & SYCHRA J. 2013: New and interesting records of true bugs (Hemiptera: Heteroptera) from the Czech Republic and Slovakia V. Acta Musei Moraviae, Scientiae Biologicae (Brno), 98(2): 495–541.

Alena HÁJKOVÁ¹⁾, Petra JUŘÁKOVÁ²⁾

¹⁾ Na Stráni 2323, CZ-251 68 Kamenice

²⁾ Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, CZ-738 01 Frýdek-Místek,
e-mail: petra.jurakova@muzeumbeskyd.com